

Sygn. akt I ACz 144/14

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lutego 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Andrzej Struzik

SSA Wojciech Kościołek

SSA Jerzy Bess (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2014 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. K. – kuratora spadku nieobjętego po M. S., H. vel C. S., S. S., R. S. (1), O. S., R. S. (2), R. S.

przeciwko Centrum Doradztwa Rolniczego w B.

przy interwencji ubocznej Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K.

o wydanie udziału w nieruchomości

na skutek zażalenia interwenienta ubocznego na postanowienie zawarte w punkcie II wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 25 października 2013 r., sygn. akt I C 165/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 144/14

UZASADNIENIE

Powód domagał się początkowo wydania całej nieruchomości przy ul. (...) w K., dla której Sąd Rejonowy dla Krakowa Podgórze w Krakowie prowadzi księgę wieczystą nr (...), powołując się na to, że w skład nieobjętych spadków, których jest kuratorem wchodzi udział 5/6 we własności nieruchomości. Jako stroną pozwaną wskazano Centrum Doradztwa Rolniczego w B., które jest faktycznym posiadaczem nieruchomości na podstawie umowy użyczenia zawartej ze Skarbem Państwa – Prezydentem Miasta K., który jest współwłaścicielem tej nieruchomości w 1/6 (według treści księgi wieczystej), przy czym uważa się za właściciela całości nieruchomości, gdyż twierdzi, że doszło do jej zasiedzenia. W przedmiocie zasiedzenia toczy się osobna sprawa z wniosku Skarbu Państwa.

Skarb Państwa – Prezydent Miasta K. zgłosił w sprawie interwencję uboczną po stronie pozwanej. Na rozprawie w dniu 19 lipca 2013 r. powód sprecyzował żądanie w ten sposób, że domagał się wydania 5/6 nieruchomości i zgłosił opozycję wobec wstąpienia do sprawy Skarbu Państwa jako interwenienta.

Sąd Okręgowy postanowił nie dopuścić Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K. do udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego, jednakże Skarb Państwa nadal działał w sprawie aż do wydania wyroku, zgodnie z art. 78 § 3 k.p.c., a Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 5 lutego 2014 r. uchylił postanowienie z dnia 19 lipca 2013 r.

Dnia 25 października 2013 r. Sąd Okręgowy wydał w sprawie wyrok, w którym oddalił powództwo oraz nie obciążył powoda M. K. – kuratora spadku nieobjętego po M. S., H. vel C. S., S. S., R. S. (1), O. S., R. S. (2), R. S. kosztami

postępowania na rzecz pozwanego Centrum Doradztwa Rolniczego w B. oraz interwenienta ubocznego Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K.. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia o kosztach wskazano, że Orzekając o nieobciążeniu powoda kosztami postępowania na rzecz strony pozwanej Sąd zastosował przepis art. 102 kpc, zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Powód jako kurator spadku nie posiada żadnych środków finansowych z masy spadkowej, a nieruchomości, która mogłaby przynosić dochód znajduje się w posiadaniu strony pozwanej. Odnosnie żądania interwenienta ubocznego zasądzenia kosztów postępowania należało przyjąć, iż brak było podstaw do ich zasądzenia.

Zażalenie na postanowienie o kosztach zawarte w wyroku wniósł interwenient uboczny – Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Miasta K.. Postanowieniu zarzucił naruszenie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 107 zd. 3 k.p.c. poprzez przyjęcie, że zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek i przyjęcie, że obarczenie powoda kosztami procesu na rzecz interwenienta ubocznego byłoby sprzeczne z zasadami słuszności oraz naruszenie normy art. 99 k.p.c. poprzez odstępianie od zasądzenia od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego, mimo że istniały ku temu podstawy. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów norm przepisanych, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazania wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W uzasadnieniu wskazano, że zgodnie z orzecznictwem nie jest dopuszczalne odstępianie od zasądzenia kosztów jedynie ze względu na sytuację ekonomiczną strony.

W odpowiedzi na zażalenie powód wniósł o jego oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie było bezzasadne.

Zasadą rozliczania kosztów procesu jest odpowiedzialność za wynik sprawy. Strona, która przegrywa sprawę, obowiązana jest zwrócić uzasadnione koszty poniesione przez stronę przeciwną. Stosownie do treści art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Ze sformułowania przepisu wyraźnie wynika, iż ma on charakter wyjątkowy i nie może być stosowany rozszerzająco. Jak wskazuje Sąd Najwyższy ingerencja w to uprawnienie, w ramach rozpoznawania środka zaskarżenia od rozstrzygnięcia o kosztach procesu, następuje jedynie w sytuacji stwierdzenia, że dokonana ocena jest dowolna, oczywiście pozbawiona uzasadnionych podstaw (postanowienie z dnia 19 października 2011 r., II CZ 68/11, Lex nr 1044004). W przedmiotowej sprawie nie można dopatrzeć się takiej oczywistej niezasadności rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku wyraźnie wskazał, jaka jest podstawa zasądzonych kosztów oraz dlaczego nie zastosował wyjątku z art. 102 k.p.c.

W ocenie Sądu Apelacyjnego ocena dokonana przez Sąd Okręgowy nie może być uznana za dowolną. Wbrew twierdzeniu skarżącego sytuacja ekonomiczna nie była wyłączną przyczyną zastosowania art. 102 k.p.c. Sąd I instancji uwzględnił nie tyle sytuację samego powoda, co okoliczność, iż reprezentuje on spadkobierców, zasądzenie kosztów uderzałoby zatem nie w powoda, ale w spadkobierców. Tymczasem w skład masy spadkowej wchodzi jedynie – jak wynika z księgi wieczystej – jedynie udział we własności nieruchomości posiadanej samoistnie przez stronę pozwaną. Dlatego niezasadne byłoby domaganie się jeszcze przez Skarb Państwa kosztów procesu w sytuacji, w której i tak korzysta ona z nieruchomości w większym zakresie niż wynika to z domniemanego stanu prawnego. Uwzględnić także należy, że Skarb Państwa sam przystąpił do sprawy i z własnej inicjatywy podjął stosowne czynności, a przedstawione stanowisko było oparte na twierdzeniach, które zgłaszał już w innej, równoległej toczącej się sprawie. W związku z tym nakład pracy pozwanego nie był taki, jak zazwyczaj, co także należało wziąć pod uwagę przy całościowej ocenie okoliczności uzasadniającej odstępianie od kosztów procesu.

Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.